

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Друхівської загальноосвітньої школи
I-III ступенів
12.06.2020 року, протокол № 6

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор закладу
_____ Я. ОЛЕКСИН
«___» _____ 2020 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

початкової освіти

(4 клас)

Друхівської загальноосвітньої школи I-III ступенів

Березнівської районної ради Рівненської області

на 2020-2021 навчальний рік

I. Загальні положення освітньої програми початкової освіти

Освітня програма початкової освіти Друхівської ЗОШ I-III ступенів розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» та на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407.

Освітня програма початкової освіти (далі – освітня програма) окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- призначення закладу освіти та засіб його реалізації;
 - «модель» випускника початкової школи;
 - цілі та завдання освітнього процесу профільної середньої освіти;
 - навчальний план та його обґрунтування (загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення);
 - очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти, поданих в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
 - особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій;
 - показники (вимірники) реалізації освітньої програми;
 - програмно-методичне забезпечення освітньої програми.
- Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття початкової освіти:

1. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

2. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

II. Призначення закладу освіти та засіб його реалізації

Призначення закладу освіти полягає в наданні якісної повної середньої освіти дітям шкільного віку, які проживають на території його обслуговування, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом, за допомогою якого адміністрація та педагогічний колектив реалізує призначення закладу освіти, є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має і додаткові засоби реалізації свого призначення:

- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та поза навчальної діяльності.

Освітня програма початкової освіти, що реалізується в закладі освіти, спрямована на:

- досягнення запланованих результатів освоєння основної освітньої програми початкової загальної освіти всіма учнями, в тому числі особами з особливими освітніми потребами;
- становлення основ громадянської ідентичності та світогляду учнів;
- формування основ вміння вчитися і здатності до організації своєї діяльності: приймати, зберігати цілі і дотримуватися їх у навчальній діяльності, планувати свою діяльність, здійснювати її контроль і оцінку, взаємодіяти з педагогом і однолітками в навчальному процесі;
- моральний розвиток і виховання учнів, що передбачає прийняття ними моральних норм, моральних установок, національних цінностей;
- зміцнення фізичного і духовного здоров'я учнів.

III. Опис «моделі» випускника початкової школи

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері

компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник Друхівської ЗОШ І-ІІІ ступенів – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- цілісна всебічно розвинена особистість, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами, здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, навчатися впродовж життя.

Випускник компетентний у ставленні до життя – реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкової школи має знання, уміння та навички, передбачені Державним стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

IV. Цілі та завдання освітнього процесу початкової освіти

Цілі та завдання освітнього процесу при реалізації освітньої програми початкової освіти обумовлені «моделлю» випускника.

Педагогічний колектив закладу освіти працює над реалізацією наступних цілей освітнього процесу:

- створення умов для психолого-педагогічної адаптації дитини до шкільного освітнього середовища;
- фізичний і психічний розвиток дитини, розвиток її сенсорних, інтелектуальних і творчих здібностей, мотивації до навчання;
- формування ключових і предметних компетентностей, необхідних для продовження навчання, набуття соціального досвіду, культури спілкування і співпраці у різних формах навчальної взаємодії; здатності до самовираження; соціально-правової, екологічно доцільної і здоров'язбережувальної поведінки;
- національно-патріотичне, морально-етичне, трудове, естетичне виховання дитини;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу освіти.

V. Навчальний план та його обґрунтування

Навчальний план початкової школи складений на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №407 та дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів(таблиця 1).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова (мова і читання)», «Мова корінного народу, національної меншини (мова і читання)», «Іноземна мова».

Освітні галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно «Математика», «Природознавство».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується предметом «Я у світі».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Освітня галузь «Технології» реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 4 класі – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова навчальних планів використовується на підсилення предметів інваріантної складової. Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

VI. Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

VII. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VIII. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок учнів з окремих предметів; проведенням контрольних випробувань учнів; Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; аналізу результатів державної підсумкової атестації (4 клас).

IX. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для реалізації освітньої програми закладу освіти на 2020-2021 навчальний рік передбачено використання навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника початкової школи (таблиця 2).

Таблиця 1
освітньої програми
I ступеня (4 клас)

**Навчальний план початкової школи
(4 клас)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		4 клас	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7
	Іноземна мова (англійська)	2	2
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури)		21+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової		2	2
Індивідуальні консультації та групові заняття		2	2
Українська мова		1	1
Факультативні заняття		1	1
Основи християнської етики		1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класу на групи)		26	26

Таблиця 2
освітньої програми
I ступеня (4 клас)

Перелік навчальних програм
(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/1-ukrayinska-mova-1-4-klas.lyuba.doc
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/5-informatika-2-4-klas.docx
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2.-literaturne-chitannya.-2-4-klas-29.07-tanya.docx
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/4.-matematika.-1-4-klas.doc
5.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/1-muzichne-mistecztvo-1-4-klas.docx
6.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/9-obrazotvorche-mistecztvo-1-4-klas.doc
7.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/6.-osnovi-zdorovya.-1-4-klas.doc
8.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних

	<p>закладів 1–4 класи</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/12.-prirodoznavstvo.-1-4-klas.doc</p>
9.	<p>Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/10.-trudovenavchannya-1-4-klas.doc</p>
10.	<p>Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/13.-fizichna-kultura-.1-4-klas-mon-zaminiti.doc</p>
11.	<p>Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/7.-ya-u-sviti.-3-4-klas.docx</p>
12.	<p>Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/inozemna-mova-poyasnyvalna-znz-sznz-1-4-klas-belyaeva-xarchenko-finalna-zv.pdf</p>